



Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 26 юни 2026 г.
(OR. en)

11234/26

FIN 984

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	26 юни 2026 г.
До:	Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2026) 344 final
Относно:	ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА относно последващите действия по процедурата по освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета за 2024 финансова година

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2026) 344 final.

Приложение: COM(2026) 344 final



ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 25.6.2026 г.
COM(2026) 344 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

**относно последващите действия по процедурата по освобождаване от отговорност
във връзка с изпълнението на бюджета за 2024 финансова година**

Доклад относно последващите действия по отношение на
исканията в резолюциите на Европейския парламент и в
препоръката на Съвета за освобождаване от отговорност във
връзка с изпълнението на бюджета за 2024 финансова година

Съдържание

1.	Въведение.....	1
2.	Постигане на поставените цели пред бюджета	1
3.	Защита на финансовите интереси на ЕС	4
4.	Прозрачност	13
5.	Устойчивост на дълга	15
6.	С поглед към бъдещето.....	16

1. Въведение

В съответствие с препоръката на Съвета на 29 април 2026 г. Европейският парламент освободи Комисията от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на ЕС през 2024 г.

В настоящия доклад са обобщени основните мерки, предприети от Комисията в отговор на основните искания, отправени от: i) Европейския парламент в резолюцията му за освобождаването от отговорност¹ и ii) Съвета в препоръката му за освобождаването от отговорност². По-късно през настоящата година Комисията ще отговори на конкретните искания.

2. Постигане на поставените цели пред бюджета

През 2024 г. бюджетът на ЕС изигра жизненоважна роля за подпомагането на ЕС при изпълнението на приоритетите на неговите политики. Както е посочено в *Годишния доклад за управлението и изпълнението на бюджета на ЕС за 2024 финансова година*³, бюджетът на ЕС допринесе за укрепването на икономическото, социалното и териториалното сближаване, за подкрепата на земеделските стопани и за повишаването на производителността в селското стопанство. Той подкрепи екологичния и цифровия преход, както и укрепването на външните граници и отбранителните способности на ЕС, допринесе за справянето с миграционния натиск, оказа непоколебима подкрепа на Украйна и помогна на ЕС да реагира на хуманитарната криза в Близкия изток.

Бюджетът на ЕС изигра ключова роля за повишаването на конкурентоспособността на ЕС, за укрепването на икономическата сигурност (например чрез инвестиции в чисти технологии, човешки капитал и трансгранична инфраструктура с цел засилване на регионалното развитие и

¹ Решение на Европейския парламент от 29 април 2026 г. относно освобождаването от отговорност във връзка с изпълнението на общия бюджет на Европейския съюз за финансовата 2024 година, раздел III — Комисия, изпълнителни агенции и Девети, Десети и Единадесети европейски фонд за развитие (2025/2145(DEC)).

² Препоръка на Съвета за освобождаване на Комисията от отговорност във връзка с изпълнението на общия бюджет на Европейския съюз за финансовата 2024 година (5749/26).

³ Доклад на Комисията до Европейския парламент, Съвета и Сметната палата — Годишен доклад за управлението и изпълнението на бюджета на ЕС — 2024 финансова година (COM(2025) 824 от 17.6.2025 г.).

единния пазар) и за подкрепата на стратегическите партньорства на ЕС по целия свят.

а. Изпълнение на бюджета

Парламентът изразява загриженост относно процента на изпълнение на бюджета на ЕС в рамките на настоящата многогодишна финансова рамка (МФР) и на Механизма за възстановяване и устойчивост (МВУ). Парламентът отбелязва, че забавянията при изпълнението увеличават риска от отмяна на бюджетни задължения и натиска към края на програмния период.

Комисията подчертава, че сумите, за които са поети задължения, но все още не са изплатени от бюджета на ЕС, т.е. непогасените бюджетни задължения или RAL („reste à liquider“), в края на 2024 г. са били с 35 млрд. евро по-ниски в сравнение с края на 2023 г. В края на 2024 г. почти половината от RAL (с изключение на RAL от Инструмента на Европейския съюз за възстановяване (NextGenerationEU) са свързани с политиката на сближаване и следователно с усвояването на средствата от страна на държавите членки в рамките на споделеното управление. Като се има предвид увеличаването на подбора на проекти на място от около 12 % в края на 2023 г. до около 37 % (2024 г.) и около 65 % (2025 г.) от наличните финансови пакети за програмите за сближаване за периода 2021—2027 г., финансовото изпълнение значително се ускори, като много държави членки подадоха заявления за плащане, значително надхвърлящи целта им за отмяна на бюджетни задължения за N+3. Благодарение на тази положителна тенденция подборът на проекти и плащанията наваксват изоставането си спрямо периода 2014—2020 г. За да гарантира безпроблемно изпълнение, Комисията подпомага държавите членки в укрепването на административния им капацитет и преодоляването на пречките пред инвестициите.

Комисията ще продължи да следи отблизо изпълнението на програмите и инструментите на ЕС. Тя ежегодно публикува информация относно прогнозата за изпълнението на бюджета и доклад за напредъка по отношение на непогасените бюджетни задължения.

Що се отнася до RAL по NextGenerationEU, много държави членки преразгледаха националните си планове за възстановяване и устойчивост (ПВУ), преразпределиха ресурсите към проекти в напреднала фаза, коригираха ключовите етапи и целите и отстраниха пречките при изпълнението, като същевременно запазиха амбициозния характер на ПВУ. Тези преразглеждания имаха за цел да отразят променящите се обстоятелства и да подобрят ефективността на изпълнението, като акцентът беше поставен върху навременното приключване на плащанията по МВУ до края на 2026 г. На 30 април 2026 г. Комисията прие [Насоки за държавите членки](#) относно оперативните аспекти, свързани с последния етап и приключването на МВУ, за да се гарантира довеждането му до успешен край.

До известна степен държавите членки може би са отдали приоритет на изпълнението и преразглеждането на своите ПБУ, което вероятно е довело до забавяния в изпълнението на програмите по политиката на сближаване. В същото време подкрепяните по линия на МВУ мерки спомагат за ускоряване на усвояването на средствата от МФР, например очаква се разпространение на ефектите от реформите по МВУ, насочени към ускоряване на процеса на издаване на разрешения, върху изпълнението на инвестиционните мерки по други фондове на ЕС.

б. Изпълнение на новите приоритети: отбрана и Украйна

Комисията приветства становището на Парламента, че „отбраната и подкрепата за Украйна трябва да се разглеждат като бюджетен приоритет в настоящия геополитически контекст и че следва да бъдат разпределени подобаващи ресурси, за да се постигне тази цел“⁴.

Комисията е поела ангажимент за укрепване на отбранителните способности на ЕС. Тя е предложила няколко инициативи за повишаване на отбранителната готовност и инвестициите в отбраната, включително i) заеми за държавите членки в размер до 150 млрд. евро, гарантирани от бюджета на ЕС по линия на инструмента „Мерки за сигурността на Европа“ (SAFE); ii) Бялата книга за европейската отбранителна готовност до 2030 г.; iii) плана ReArm Europe; както и iv) опростяването на сборния пакет от мерки за отбранителната готовност.

От началото на нахлуването на Русия в Украйна до края на 2024 г. непоколебимата ангажираност на ЕС към Украйна доведе до мобилизирането на 130,2 млрд. евро за финансова, икономическа, хуманитарна, военна и дипломатическа подкрепа. През февруари 2024 г. беше създаден Механизмът за Украйна, за да се подкрепи възстановяването, реконструкцията и модернизацията на Украйна. С цел да се отговори на нуждите от финансиране на Украйна за периода 2026—2027 г., заемът за подкрепа на Украйна, който осигурява до 90 млрд. евро през 2026—2027 г. и се финансира чрез заеми, взети от ЕС на капиталовите пазари, [беше приет през февруари 2026 г.](#)

в. Въздействието на финансирането от ЕС върху климата и биологичното разнообразие

Комисията отбелязва забележките на Европейската сметна палата (ЕСП) относно „пропуски в методиката на Комисията за оценка на въздействието на

4 Вж. точка 17 — 2025/2145(DEC).

разходите на Съюза върху климата⁵ и изявлението на Парламента, че „настоящите методики за проследяване на разходите в областта на климата и биологичното разнообразие не обхващат изцяло всички ефекти от дейностите на Съюза“⁶.

Комисията си поставя за цел да измерва приноса към бюджета на ЕС и резултатите, свързани с действията в областта на климата и биологичното разнообразие, в съответствие с действащата рамка за изпълнението. По отношение на МВУ, общата селскостопанска политика и политиката на сближаване тя е задължена да прилага методиката и специфичните коефициенти, определени в съответните основни законодателни актове за създаване на тези програми. За МФР за периода 2028—2034 г. Комисията е предложила опростена система за мониторинг на разходите на ЕС и резултатите, свързани с целите в областта на климата и околната среда.

3. Защита на финансовите интереси на ЕС

Комисията отдава изключително значение на мониторинга на използването на средствата от ЕС в сътрудничество с националните органи и други партньори по изпълнението.

а. Разходи в съответствие с ценностите на ЕС, включително принципите на правовата държава

Принципи на правовата държава

Парламентът приканва Комисията да използва пълноценно и последователно наличните инструменти за спиране или защита на финансирането от ЕС в случаите, когато пропуските в принципите на правовата държава засягат доброто финансово управление в заинтересованите държави членки, по-специално в Унгария и Словакия.

Съгласно Регламента относно обвързаността с условия Комисията проактивно следи ситуацията във всички държави членки, за да установи възможно най-рано нарушения на принципите на правовата държава, попадащи в обхвата на този регламент. Комисията използва в пълна степен всички налични секторни и общи правни инструменти за отстраняване на нарушенията на принципите

5 Вж. точка 13 — 2025/2145(DEC).

6 Пак там.

на правовата държава в държавите членки, които достатъчно пряко засягат или създават сериозен риск за доброто финансово управление на бюджета на ЕС или за защитата на финансовите интереси на ЕС.

От 2022 г. на Унгария са наложени мерки съгласно Регламента относно обвързаността с условия, с които се цели защита на бюджета на ЕС, включително: i) спиране на 55 % от бюджетните задължения по три програми по политиката на сближаване и ii) забрана за поемане на нови правни задължения за финансиране от ЕС при пряко и непряко управление с тръстове от обществен интерес (ТОИ) и поддържани от тях субекти.

Освен Регламента относно обвързаността с условия Комисията разполага и с други ключови инструменти за защита на бюджета на ЕС, а именно: i) хоризонталното отключващо условие във връзка с Хартата на основните права на Европейския съюз съгласно Регламента за общоприложимите разпоредби и ii) ключовите етапи и целите за справяне с предизвикателствата по отношение на спазването на принципите на правовата държава в рамките на ПВУ.

В следващата МФР спазването на принципите на правовата държава и на основните права остава задължително условие и Регламентът относно обвързаността с условия ще продължи да се прилага по отношение на всички фондове. Предложените от Комисията планове за национално и регионално партньорство („плановите за НРП“) предвиждат финансова подкрепа за мерки за укрепване на принципите на правовата държава и основните права, като същевременно се прилагат хоризонтални условия, за да се гарантира, че бюджетът на ЕС е защитен от нарушения на принципите на правовата държава и на Хартата. Ако дадено нарушение не бъде отстранено след изтичането на една година, засегнатите средства могат да бъдат пренасочени към програми под пряко или непряко управление, по-специално към такива, които подкрепят демокрацията, гражданското общество или усилията за борба с корупцията, в рамките на годишната бюджетна процедура и при условие че това бъде одобрено от Парламента и Съвета. Освен това, за да получат финансиране от ЕС, държавите членки трябва да създадат механизми, които да гарантират непрекъснатото изплащане на средствата на бенефициерите, дори в случай на спиране на финансирането от ЕС. Тези гаранции представляват основна част от техните системи за управление и контрол.

Ценности на ЕС

Комисията отбелязва призива на Парламента за „основана на риска проверка на спазването от страна на получателите на ценностите на Съюза с цел

откриване на потенциални нарушения”⁷. Съгласно Финансовия регламент Комисията осъществява контрол върху всички етапи от управлението на договорите, за да гарантира, че организации и проекти, които са несъвместими с ценностите на ЕС, не получават никаква подкрепа. Всички бенефициери на финансиране от ЕС трябва да поемат договорно задължение да зачитат ценностите, върху които се основава ЕС, и да гарантират тяхното зачитане при използването на средства от бюджета на Съюза. Неспазването на това задължение може да доведе до намаляване на средствата, временно спиране или прекратяване на споразумението за предоставяне на безвъзмездни средства и/или до налагане на административни мерки (например отстраняване или финансови санкции) в рамките на системата за ранно откриване и отстраняване (EDES). Накрая, механизмите за последващ контрол, предвидени във Финансовия регламент, гарантират правилното използване на средствата на ЕС в случаите, когато при проверки или одити се установи нарушение на задълженията.

EDES се прилага по отношение на физически и юридически лица, включително икономически оператори и организации, които кандидатстват за или получават средства при пряко и непряко управление. Основанията за отстраняване по линия на EDES осигуряват широка рамка за справяне с професионални или етични нарушения, включително подбуждане към омраза, дискриминация и други сериозни нарушения на ценностите на ЕС. Проверките в базата данни на EDES се извършват от всички разпоредители с бюджетни кредити на етапа на процеса на оценяване. С цел по-нататъшно засилване на надзора Комисията ще проучи възможността за включване на показатели за спазване на ценностите на ЕС в инструмента за оценка на риска Arachne+, при условие че това е осъществимо от техническа и правна гледна точка.

Конфликти на интереси

Парламентът призовава Комисията да гарантира, че „никакви средства на Съюза не се предоставят пряко или косвено на бенефициенти, включително свързани с членове на Европейския съвет, за които е установен конфликт на интереси и този конфликт не е бил доказуемо и проверимо отстранен”⁸, и подчертава, че държавите членки следва да осигурят прозрачност като предпазна мярка срещу конфликти на интереси.

Комисията подчертава, че всички държави членки трябва да спазват разпоредбите на договорите на ЕС и законодателството, което се основава на

⁷ Вж. точка 161(xxii) — 2025/2145(DEC).

⁸ Вж. точка 21(v) — 2025/2145(DEC).

тях, включително разпоредбите за подходящо управление на конфликтите на интереси на всички нива, и по-специално член 61 от Финансовия регламент.

б. Защита на бюджета на ЕС от извършители на измами

Приходна част

В годишния си доклад за 2024 г. ЕСП представи становище без резерви относно приходите в бюджета на ЕС, като потвърди стабилността и точността на събирането на приходите от страна на Комисията.

Парламентът „приветства усилията на Европейската прокуратура и OLAF [Европейска служба за борба с измамите] за борба срещу организираното възползване от слабостите в митническия контрол на Съюза“⁹ и посочва, че „проблемите с неправилното деклариране или недекларирането на мита („разликата между дължимите и събраните мита“) водят до пропуски в събирането на вносни мита, което е дългогодишен проблем за Съюза и за неговите държави членки“¹⁰.

Комисията приветства споразумението между Парламента и Съвета относно реформата на митническия съюз на ЕС от 26 март 2026 г. Тя е в отговор на текущия натиск, под който функционират митниците в ЕС, като огромно увеличение на обема на търговията, особено на електронната търговия, бързо нарастващ брой стандарти на ЕС, които трябва да бъдат проверени на границата, и променящи се геополитически реалности и кризи. Благодарение на създаването на Митническия орган на ЕС и на центъра за митнически данни на ЕС тази реформа ще допринесе за по-добра координация на митническата политика, основана на данни, и по-специално чрез подобрена рамка за координирано управление на риска в рамките на ЕС.

9 Вж. точка 55 — 2025/2145(DEC).

10 Вж. точка 51 — 2025/2145(DEC).

Архитектура за борба с измамите

Парламентът изрази загриженост относно недостатъчните координация и обмен на информация между органите на ЕС и националните органи за борба с измамите. На 16 юли 2025 г. Комисията публикува [Бяла книга за прегледа на архитектурата за борба с измамите](#), в която се посочва необходимостта от засилване на защитата на финансовите интереси на ЕС. В нея се подчертава ключовата роля и постоянната ангажираност на всички участници в архитектурата за борба с измамите и се допълва предложението на Комисията за следващата МФР. Една от основните цели е да се засили сътрудничеството между ключовите участници в архитектурата за борбата с измамите — Европейската прокуратура, OLAF, Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол), Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на наказателното правосъдие (Евроюст) и Органа за борба с изпирането на пари. В Бялата книга се разглежда така също как да се създаде по-интегрирана система и да се оптимизира използването на ресурсите чрез прилагане на нови технологии, обмен на данни и анализ на взаимното допълване на функциите на различните участници.

Прегледът на архитектурата за борба с измамите се провежда в по-широкия контекст на преразглеждането на регламентите за Европол и Евроюст и текущите оценки на правните актове на OLAF и Европейската прокуратура, както и на Директивата относно борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на Съюза, по наказателноправен ред (Директива за защита на финансовите интереси)¹¹. Комисията ще представи резултатите в съобщение, чието публикуване е предвидено за края на 2026 г., като е възможно то да бъде придружено от законодателни предложения.

Повишаването на събраните суми е друга основна цел на прегледа. Чрез ежегоден мониторинг, извършван от OLAF, Комисията продължава да осъществява засилени последващи действия по отношение на изпълнението на финансовите препоръки на OLAF (до постигането на окончателния им резултат) и на нотификациите на Европейската прокуратура, които имат финансово въздействие. Комисията обмисля по-нататъшното усъвършенстване на годишния доклад относно защитата на финансовите интереси на ЕС и борбата с измамите („доклада относно защитата на финансовите интереси) посредством включването на допълнителна информация и данни за събраните средства.

Увеличаване на бюджета на Европейската прокуратура и OLAF

¹¹ Директива (ЕС) 2017/1371.

Комисията отбелязва многократните призови на Парламента за укрепване на капацитета на Европейската прокуратура и OLAF, както и на сътрудничеството между тях.

Създаването на Европейската прокуратура през 2017 г. оказва влияние върху числеността на персонала на OLAF поради синергиите и по-голямата ефективност между двете служби. Съгласно първоначалната законодателна финансова обосновка, считано от 2023 г. Европейската прокуратура трябваше да функционира с постоянен състав от 115 служители на пълно работно време. Всяка година от създаването си насам обаче тя получаваше по-големи финансови средства и по-голям брой служители, отколкото беше предвидено първоначално. В надлежно обосновани случаи бяха отпуснати допълнителни средства в рамките на процеса на приемане на годишните бюджети, а за извънредни нужди — и в течение на годината чрез коригиращи бюджети. През периода 2024—2026 г. Европейската прокуратура получи допълнително увеличение на персонала, за да се отчете участието на Полша и Швеция, нарасналите разходи за заплати и жилищно настаняване, независимата ѝ ИТ архитектура, както и допълнителните европейски делегирани прокурори и командировани национални експерти.

Като се вземат предвид опитът на OLAF с провеждането на административни разследвания и целта да се избягва дублиране на административни и наказателни разследвания, на Европейската прокуратура бяха прехвърлени до 45 длъжности и бюджетни кредити за външен персонал. През периода 2019—2027 г., като се вземат под внимание както трансферите към Европейската прокуратура, така и допълнителното финансиране, предоставено на OLAF посредством процедурите на Комисията за разпределяне на средства, персоналът (длъжности и външен персонал) на OLAF е намалял с 38 души.

OLAF сътрудничи активно с Европейската прокуратура в рамките на съответните им регламенти и работни споразумения, съгласно които OLAF докладва за всяко подозрение за престъпление, което би могло да попада в компетентността на Европейската прокуратура, а дублирането на разследванията се избягва чрез механизъм за кръстосана проверка. OLAF може също така да съдейства на разследванията на Европейската прокуратура, като провежда допълнителни административни разследвания и оказва подкрепа на Европейската прокуратура, когато това е необходимо.

В съответствие с препоръката на ЕСП, съдържаща се в нейния Специален доклад 26/2025, и въз основа на прегледа на архитектурата за борба с измамите Комисията ще оцени необходимите мерки за създаването и управлението на обща база данни за твърдения за измами с цел подобряване на обмена на информация между OLAF и Европейската прокуратура.

в. Ниво на грешки и системи за контрол

Превантивни и коригиращи мерки

Комисията прилага многогодишни стратегии за контрол с цел защита на средствата на ЕС; когато чрез извършването от нея проверки бъдат констатираны грешки или недостатъци, като това води до предприемането на превантивни мерки (т.е. корекции, прекъсвания или спирания преди да бъдат извършени плащанията от страна на Комисията) и коригиращи мерки (т.е. корекции след извършването на плащанията) до приключването на програмата. При споделено управление държавите членки извършват проверки с цел откриване и събиране на неправомерно изплатените суми. Констатираните недостатъци в националните системи за управление и контрол могат да доведат до финансови корекции. През 2024 г. усилията на Комисията, съвместно с тези на държавите членки в рамките на споделеното управление, доведоха до събирането на 2,66 млрд. евро (1,18 млрд. евро чрез превантивни мерки и 1,48 млрд. евро чрез корективни мерки), предимно в рамките на политиките на сближаване и в областта на селското стопанство.

Действия за намаляване на нивото на грешки

Европейският парламент и Съветът приветстват намаляването на общия процент на грешка, но считат, че той все още е твърде висок, особено в областта на политиката на сближаване. Комисията отбелязва всички грешки, посочени от ЕСП, и предприема съответните последващи действия във всички случаи, в които разполага с правно основание за действие, като работи съвместно с държавите членки и партньорите по изпълнението, изисква финансови корекции, когато това е уместно, както и необходимите коригиращи мерки за по-нататъшно подобряване на системите за управление и контрол.

Политика на сближаване

Комисията приветства намаляването на определения от ЕСП вероятен процент на грешки при разходите по политиката на сближаване в сравнение с 2023 г. и 2022 г. и отбелязва допълнителното намаление на разликата в оценката на нивото на грешки от страна на Комисията (както е посочено в нейните годишни доклади за дейността) и ЕСП.

С цел да се насърчи общото разбиране на методиките, Комисията засили диалога си с ЕСП чрез специално организирани семинари. През 2025 г. те бяха съсредоточени върху количественото измерване на нередностите в обществените поръчки по отношение на разходите по политиката на сближаване съгласно таблицата на Комисията за количествено измерване (която ЕСП ще използва, считано от одита на декларацията за достоверност за 2025 г.).

През цялата 2025 г. Комисията следеше отблизо изпълнението на плана за действие, договорен през 2024 г. с одитните органи с цел укрепване на техния капацитет за разкриване на нередности: отбелязва се напредък в няколко области, включително анализ на основните причини за грешките, споделяне на резултатите с органите, управляващи програмите, актуализиране и

усъвършенстване на одитните контролни списъци с цел осигуряване на тяхната пълнота и съгласуваност, както и по-ефективно използване на различни бази данни в подкрепа на одитната дейност.

Успоредно с това, като отчита, че сложността на механизмите за изпълнение може да доведе до риск от грешки, Комисията активно насърчава използването на опростени варианти за разходите и схеми, включващи финансиране, което не е свързано с разходи.

Общата селскостопанска политика (ОСП)

Комисията постигна значителен напредък в опростяването на правилата и предотвратяването на грешки чрез ефективното използване на наличната информация. Моделът за изпълнение на ОСП за периода 2023—2027 г. дава възможност на държавите членки да адаптират интервенциите спрямо своите нужди. Например Комисията подпомага държавите членки при разработването и прилагането на екосхеми и насърчава използването на опростени варианти за разходите.

Използването на нови технологии (като системата за мониторинг на площта, данните от Сентинели по програма „Коперник и изкуствения интелект) спомага за предотвратяването и откриването на грешки в ОСП. Комисията продължава да оказва подкрепа на държавите членки при отстраняването и предотвратяването на грешки, като предоставя насоки, насърчава изграждането на капацитет, обмена на най-добри практики и извършва мониторинг на качеството на интегрираната система за администриране и контрол.

Механизъм за възстановяване и устойчивост (МВУ)

За МВУ е въведена надеждна система за контрол и одит. Тя включва актуализирана методика на одитната дейност за i) защита на финансовите интереси на ЕС; ii) засилване на проверките на системите за вътрешен контрол на държавите членки в областта на държавните помощи и обществените поръчки; както и iii) укрепване на сътрудничеството в рамките на Комисията.

При преразглеждането на националните планове за възстановяване и устойчивост бяха взети предвид предишният опит от изпълнението им, както и препоръките на ЕСП, Парламента и Съвета, с цел да се намалят различията в тълкуването на законодателството на ЕС от страна на ЕСП и Комисията. Комисията предложи да се премахнат всички двусмислени или излишни формулировки от решенията за изпълнение на Съвета, така че те да съдържат само основните изисквания за доказване на изпълнението на дадена мярка.

Комисията споделя предупреждението на Съвета относно „нови правила, противоречиви изисквания или по-рестриктивни условия, налагани *впоследствие* на държавите членки“¹², в хода на изпълнението. Промяната на указанията относно тълкуването на правните понятия през последната година от прилагането на инструмента би довела до нови правни и практически проблеми за държавите членки.

„Хоризонт Европа“

Комисията продължи да усъвършенства подхода си към прилагането на еднократните суми в рамките на програма „Хоризонт Европа“, като взе предвид обратната връзка от предишни пилотни проекти и от ЕСП, както и продължаващото взаимодействие със заинтересованите страни в рамките на оценката на проектите, финансирани с еднократни суми. Това позволява на Комисията да използва максимално потенциала за опростяване в полза на бенефициерите, като същевременно насочва контрола към изпълнението от страна на бенефициерите на финансираните проекти в съответствие с договорените резултати.

Външна дейност

Комисията прие препоръките на ЕСП и предприема последващи действия във връзка с констатациите ѝ. Що се отнася до въпроса дали партньорите по изпълнението на Комисията следва да предоставят на одиторите на ЕСП пълен достъп до документи, Комисията постоянно улеснява обмена между съответните структури и ЕСП с цел намиране на подходящи решения.

Европейски фонд за развитие

Парламентът отбелязва с тревога, че прогнозното ниво на грешки през 2024 г. е 6,5 % (8,9 % през 2023 г.). С цел да се намалят грешките, свързани с уравниването на предварителното финансиране, Комисията е поискала от партньорите си да преразгледат своите формуляри за докладване, за да се улесни идентифицирането на направените разходи.

Комисията също така преразглежда стратегията си за контрол и започна да прилага ключови препоръки, включително чрез разработването на таблица с показатели за профилиране на риска, за i) да се измерва спазването от страна на партньорите на финансовите и оперативните стандарти, както и достъпа до документи; ii) да се засилят последващите проверки; както и iii) да се подобри

¹² Вж. точка 11.4 от Препоръката на Съвета за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета.

докладването пред Комисията от страна на организациите, подлежащи на оценка по стълбове.

4. Прозрачност

Комисията се ангажира да гарантира високо ниво на прозрачност на финансирането от ЕС чрез публикуване на детайлни данни за финансирането в Системата за финансова прозрачност и в портала за финансиране и обществени поръчки. В бъдеще новият Единен портал ще осигури още по-голяма прозрачност.

а. Прозрачност на финансирането от ЕС

Следвайки принципа на прозрачността, Комисията надхвърля приложимите правни изисквания и прилага най-високите стандарти за прозрачност сред международните организации, като по този начин допринася за представянето на резултатите, постигнати с финансиране от ЕС.

В съответствие с резолюцията за освобождаване от отговорност, в която Комисията се призовава да гарантира, че всички споразумения за предоставяне на безвъзмездни средства, включително безвъзмездни средства за оперативни разходи, отговарят на необходимите изисквания, свързани с прозрачността, проследимостта и видимостта на финансирането¹³, Комисията отбелязва, че информацията за целите и резултатите от проектите, изпълнявани от НПО (включително дейностите за застъпничество), вече е публично достъпна на портала на ЕС за финансиране и обществени поръчки. Освен това представителите на интереси, които се регистрират в регистъра за прозрачност като лица, които не представляват търговски интереси (обикновено това включва НПО), трябва да докладват своите дейности по лобиране, да декларират основните си източници на финансиране и да оповестяват всяка вноска над 10 000 EUR, надвишаваща 10 % от общия им бюджет, като посочват името на вносителя. В предложението от Комисията регламент за изпълнението за МФР за периода 2028—2034 г. е предвидено стандартизиране на показателите за резултатите, което допълнително ще подобри прозрачността, както и планираното централизиране и разширяване на информацията, която ще бъде достъпна в бъдещия Единен портал, предвиден в споменатия регламент. Комисията отново потвърждава подкрепата си за организациите на гражданското общество, включително чрез безвъзмездни средства за оперативни разходи в рамките на настоящия програмен период, в съответствие със Стратегията на ЕС за гражданското

¹³ Вж. точка 161(xxi) — 2025/2145(DEC).

общество, в която се признава необходимостта от адекватно, устойчиво и прозрачно финансиране за гражданското общество.

Комисията сътрудничи на Парламента в рамките на Работната група за проверка към Комисията по бюджетен контрол, занимаваща се с финансирането на НПО и други субекти, и е предоставила цялата поискана документация, като е спазила приложимата правна рамка за защита на поверителната информация.

По отношение на прозрачността в рамките на МВУ Комисията изразява съгласие, че „пълната и надеждна информация относно крайните получатели е от съществено значение, за да се предотврати злоупотребата със средства, да се открият измамите и да се осигурят еднакви стандарти за отчетност във всички държави членки“,¹⁴ и отбелязва, че Парламентът „ще разгледа всички подходящи мерки в рамките на своите правомощия за осигуряване на спазване на правилата, включително правни действия“¹⁵. Комисията подчертава, че е длъжна да прилага инструмента, както е договорено от съзаконодателите, включително правните разпоредби относно докладването от страна на крайните получатели, и счита, че е прилагала тези разпоредби последователно и правилно в съответствие с условията и правните определения, установени в Регламента за МВУ.

В рамките на процедурата по освобождаване от отговорност Комисията подчерта положените усилия, за да се гарантира, че държавите членки спазват и дори надхвърлят своите задължения. Комисията ще продължи да насърчава решително държавите членки да предоставят допълнителни данни и ще прилага инструментите, с които разполага, ако те не спазват правните изисквания на регламента.

Считано от следващата МФР, предложенията на Комисията предвиждат публикуването на информация за получателите на финансиране от ЕС при всички начини на управление на централизирания уебсайт на Единния портал (включително усъвършенстваната Система за финансова прозрачност)¹⁶. Съгласно предложението на Комисията за планове за НРП информация за бенефициерите, крайните получатели, изпълнителите и подизпълнителите ще бъде публикувана както на национално, така и на ниво ЕС на Единния портал¹⁷.

6. Прозрачността и отчетността на самата Комисия

14 Вж. точка 278 — 2025/2145(DEC).

15 Вж. точка 6 — 2025/2145(DEC).

16 Член 12 — COM(2025) 545 final.

17 Членове 63 и 64 — COM(2025) 565 final.

Комисията спазва най-високите стандарти за прозрачност във всички свои дейности и при вземането на решения. Служителите на Комисията са длъжни да спазват правилата за управление на документацията и архивите, както и препоръките за сигурност относно допустимото използване на публични приложения за незабавни съобщения и всякакви други средства за корпоративна комуникация. В тази връзка Комисията гарантира спазването на правилата на ЕС относно публичния достъп до документи, включително текстови съобщения (регистрация на кореспонденцията, свързана с работата).

Висшите длъжностни лица, подобно на всички служители, са обвързани със задълженията, предвидени в Правилника за длъжностните лица, включително по отношение на етиката и почтеността (например декларации за конфликт на интереси в конкретни случаи, декларации за трудовата заетост на съпрузи или искания за одобрение на външни дейности). Комисията предоставя информация, обучение и консултации по етични въпроси, за да подпомогне служителите и ръководителите при изпълнението на техните задължения. Задълженията във връзка с регистъра за прозрачност се отнасят за всички ръководители, които трябва да оповестяват срещите си с представители на интереси, вписани в регистъра.

Имената и мандатите на специалните съветници, назначени към всеки член на Комисията, са публично достъпни на [уебсайта на Комисията](#).

Комисията отбелязва загрижеността на Парламента относно функционирането и ефективността на официалната процедура за разглеждане на случаи на тормоз. Под егидата на главния доверен съветник Комисията ще привлече независими експерти в допълнение към вече започнатия от нея преглед на прилагането на политиката ѝ за борба с тормоза¹⁸. В по-широк план Комисията ще продължи усилията си за осигуряване на безопасна среда за подаване на сигнали, включително чрез повишаване на осведомеността, достъпността и доверието в наличните канали, а в контекста на текущия преглед на Насоките за подаване на сигнали ще се стреми да ги приведе в максимална степен в съответствие със стандартите, определени в Директива (ЕС) 2019/1937.

5. Устойчивост на дълга

Комисията е съгласна, че „устойчивото обслужване на дълга на Съюза трябва да бъде вземано предвид при всички бъдещи бюджетни решения“¹⁹. Срокът за погасяване на дълга, свързан с безвъзмездната подкрепа по NextGenerationEU,

¹⁸ Решение на Комисията от 12.12.2023 г., C(2023) 8630.

¹⁹ Вж. точка 7 — 2025/2145(DEC).

е до 2058 г., което дава на ЕС по-дълъг срок за управление на погасяванията без значителни сътресения или застрашаване на финансовата стабилност. В съответствие с член 256 от Финансовия регламент Комисията изготвя годишен доклад, в който се оценява устойчивостта на условните пасиви и маржа в бюджета на ЕС, като по този начин се подпомага мониторингът на устойчивостта на публичните финанси.

Комисията приветства одобрението от страна на Парламента на предложенията ѝ за нови собствени ресурси и споделя мнението, че „развитието на истински нови собствени ресурси е от съществено значение, за да се предотврати изместване на приоритетите съгласно бъдещите многогодишни финансови рамки от разходите по обслужване на дълга“²⁰. Въвеждането на нови собствени ресурси изисква политическа воля и ангажираност от всички страни. Предложенията на Комисията включват фиксирана годишна сума за обслужване на дълга. Възстановяването на средствата по NextGenerationEU ще се осъществи в рамките на таваните, предвидени във финансовата рамка. Лихвеният риск ще бъде много ограничен от 2028 г. нататък, тъй като след 2026 г. няма да има нови нетни емисии, а годишната фиксирана сума за обслужване на дълга гарантира пълна предвидимост.

6. С поглед към бъдещето

През юли 2025 г. Комисията представи предложението си за амбициозна, гъвкава и ориентирана към бъдещето многогодишна финансова рамка за периода 2028—2034 г. То се основава на силните страни и основните принципи на настоящата рамка, както и на извлечените поуки от нея, като същевременно я прави по-опростена, по-гъвкава и с по-голямо въздействие²¹, и отчита препоръките на Парламента, Съвета и ЕСП в контекста на освобождаването от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета.

Стабилното управление, прозрачността и силният политически надзор са неразделна част от всички тези предложения. Комисията работи в тясно сътрудничество с Парламента и Съвета за постигането на амбициозно, балансирано и навременно споразумение относно следващата МФР и секторните програми.

* * *

20 Вж. точка 47 — 2025/2145(DEC).

21 Вж. COM(2025) 570 final.